

Asia: VN/27825/2022

Lausuntopyyntö asetusmuutoksista juomavesidirektiivin täytäntöönpanemiseksi

Yleistä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Valvira on ollut tiiviisti mukana laatimassa asetusehdotuksia ja näkee ne tärkeiksi ja perustelluiksi juomavesidirektiivin toimeenpanon kannalta. Valvira pyytää täydentämään perustelumuiustioita, jotta talousveden laadun valvonnan ohjaaminen tapahtuisi lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) muuttamisesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Valvira esittää, että terveydensuojeluasetuksen ehdotuksen perustelumuiustiossa avattaisiin ja perusteltaisiin säännöksiä, joita on muutettu juomavesidirektiivin toimeenpanon takia.

8 §

Ehdotuksen pykälän 1 momentin 6, 7 ja 9 kohdissa on säädetty siitä, että hakemuksesta on käytävä ilmi raakaveden, ostettavan veden ja talousvedeksi toimitettavan veden laatu. Pykälätekstissä tai perustelumuiustiossa ei ole tarkemmin avattu sitä, mitä tietoja tarkalleen veden laatuun liittyen tulisi toimittaa. Valvira ehdottaa, että edellä mainittuja kohtia tarkennetaan perustelumuiustiossa.

Pykälän 1 momentin 8 kohdassa on säädetty, että toimintaa koskevassa hakemuksessa on esitettävä riskienhallinnan kohdistamisen kannalta tarpeelliset tiedot ja 19 a §:ssä tarkoitettu riskienhallintasuunnitelma, jos laitos toimittaa talousvettä vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin.

Perustelumuiustiossa on tarpeen selventää, kuinka haavoittuvuuksia esittelevät tiedot on esitettävä hakemuksessa tietoturvallisesti ja miltä osin kunnan terveydensuojeluviranomaiselle jaettu hakemusmateriaali on julkista. Lisäksi on tarpeen täydentää millä tarkkuudella mainitut asiat tulee esittää terveydensuojelun toiminnasta vastaavalle monijäseniselle toimielimelle. On tarkennettava, kuinka julkinen hyväksymispäätös on, ja mikäli päätös on negatiivinen, miten päätöksessä tuodaan esiin haavoittuvuudet, joiden vuoksi päätös ei olisi hyväksyttävissä.

Pykälän 1 momentin 10 kohdan mukaan hakemukseen tulee liittää selvitys laitoksessa työskentelevien talousveden laatuun vaikuttavia toimenpiteitä tekevien henkilöiden terveydensuojelulain 20 b §:ssä tarkoitetusta laitosteknisestä ja talousvesihygieenisestä osaamisesta. Perustelumuistiossa ei ole avattu sitä, millainen selvitys tulee toimittaa. Pykälätekstin ja perustelumuistion perusteella jää epäselväksi, tarkoittaako selvitys käytännössä sitä, että hakemuksessa ilmoitetaan työntekijät, joilla on vesityökortit.

Pykälän 1 momentin 12 kohdan mukaan hakemukseen on sisällytettävä vesihuoltolain (119/2001) 15 a §:n 2 momentissa tarkoitettu suunnitelma häiriötilanteisiin varautumisesta, jos hakijana on vesihuoltolaissa tarkoitettu vesihuoltolaitos. Kriittisen infrastruktuurin toiminnan turvaamiseksi Valvira ehdottaa, että hakemuksessa esitettäisiin pelkkä tieto varautumissuunnitelman laatimisesta.

Pykälän 1 momentin 13 kohdan mukaan hakemukseen voidaan liittää myös muita tarpeellisia tietoja. Muista tiedoista tulisi antaa esimerkkejä perustelumuistiossa.

10 §

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan aluehallintovirasto voi myöntää terveydensuojelulain 17 a §:ssä tarkoitetun poikkeuksen talousveden kemiallisten laatuvaatimusten täyttymisestä, jos kyseessä on talousveden ottoon tarkoitettu uusi vedenottopisteen vedenmuodostumisalue.

Perustelumuistioon tulisi täydentää miten poikkeuksen hakeminen kemialliseen laatuvaatimukseen kytkeytyy terveydensuojelulain 18 §:n 2 momentin mukaiseen toiminnan hyväksymiseen, jota on haettava, jos vedenottoa tai vedenkäsittelyä laajennetaan tai muutetaan olennaisesti tai jos veden laadussa tai jakelussa tapahtuu talousveden laadun kannalta olennaisia muutoksia. Olisi selvennettävä voiko kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyä talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan, jos talousveden laadussa kemiallinen laatuvaatimus ei täyty ja muuttujalle pitää jo alusta alkaen hakea poikkeus. Perustelumuistiossa olisi esitettävä esimerkkejä, millaisiin tapauksiin 1 kohtaa voitaisiin soveltaa.

10 b §

Ehdotuksen pykälässä säädetään, että aluehallintoviraston on sisällytettävä poikkeusta koskevaan päätökseen määräys poikkeusjakson loppupuolella tehtävästä tilannekatsauksesta sen määrittämiseksi, onko veden laadussa ja korjaavissa toimenpiteissä tapahtunut riittävää edistymistä. Valvira pyytää tarkentamaan, mitä tilannekatsauksella tarkoitetaan ja luettelemaan ketä tilaisuudessa tulisi olla paikalla.

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousveden tuotantoketjun riskienhallinnasta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

2 §

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa puhutaan ”tietystä pumppausmäärästä”. Pykälätekstistä tai perustelumuistiosta ei selviä, mitä tällä pumppausmäärällä tarkoitetaan. Pykälää tai perustelumuistiota olisi tarkennettava tältä osin.

3 §

Talousvettä toimittavan laitoksen on toimitettava terveydensuojelulain 19 a §:ssä tarkoitettu riskienhallintasuunnitelma kunnan terveyden-suojeluviranomaiselle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jotta mainitut viranomaiset voisivat ottaa sen huomioon viranomaistoimissaan. Kyseinen säännös vaatisi perustelumuistioon tarkemman ohjeistuksen, joka huomioi aineiston arkaluonteisuuden. Ohjeistuksessa olisi tarpeen ottaa kantaa esimerkiksi siihen, että mikäli riskienhallintasuunnitelma on laadittu ns. WSP-työkalulla, onko riittävää jakaa lukuoi-keus suunnitelmaan. Tulisi myös käsitellä, miten talousvettä toimittava laitos voisi olla selvillä kaikista viranhaltijoista ja luottamushenkilöistä, joille tiedot laitoksen haavoittuvuuksista on jaettu. Edellä kuvattujen asiakirjojen julkisuudesta olisi hyvä mainita, jotta niitä käsitellään oikein terveydensuojeluviranomaisen toiminnasta vastaavan monijäsenisen toimielimen asialistalla. Vallitsevassa toimintaympäristössä olisi tarpeen käsitellä laajemminkin sitä, kuinka talousvettä toimittava laitos ja kunnan terveydensuojeluviranomainen voivat huolehtia riskienhallintasuunnitelman tieto- ja kyberturvallisuudesta.

Valvira pyytää tarkentamaan, kuinka pykälän 1 momentin 4 kohdan sijainnit merkitään karttaan ja minkälaiselle kartalle sijainti merkitään.

4 §

Tulee tarkistaa, tarkoitetaanko pykälän 1 momentissa 3 §:n 1 momentin 8 kohtaa eli arviota tunnistettujen vaarojen ja vaaratilanteiden aiheuttamasta riskistä talousveden laadulle nyt mainitun 7 kohdan sijaan.

Pykälän 2 momentin mukaan riskinarviointiin olisi sisällytettävä momentissa tarkoitettu selvitys. Suurin osa talousvettä toimittavista laitoksista tekee riskinarviointisuunnitelman ns. WSP-työkalulla. Olisi tarpeen todeta, voidaanko mainittu selvitys tallentaa kyseiseen työkaluun.

5 §

Pykälän 1 momentin alussa tarkoitettaneen 3 §:n 1 momentin 9 kohtaa eli luetteloa laitoksen käytössä olevista riskienhallintatoimenpiteistä, vaikka sitä ei mainita. Maininnan lisäämistä olisi hyvä harkita.

6 §

Ehdotuksen 6 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen on säilytettävä omavalvonnan tiedot riittävässä laajuudessa ja esitettävä ne kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tämän pyynnöstä. Valvira pyytää tarkentamaan, miten mitä tietoja ja miten kyseisiä tietoja tulisi säilyttää.

Liite 2

Viittaus lauseessa ' Talousvettä toimittava laitos valitsee riskinarvioinnin tulosten perusteella 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurantaa varten...' tullee korjata viittaamaan 6 §:n 2 momentin 2 kohtaan.

Liite 3

Liite koskee talousvettä toimittavan laitoksen omavalvontaa. Tähän mennessä omavalvontaan on saanut käyttää toiminnanharjoittajan parhaaksi katsomia menetelmiä. On tarpeen tarkentaa, tuleeko laboratorion jatkossa hakea Ruokavirastosta hyväksyntää somaattisten kolifaagien, 17-

beeta-estradiolin ja nonyylifenolin seurantamenetelmien käyttämiseen omavalvonnassa ja millä perusteella näin on toimittava.

3.1

Talousvettä toimittavan laitoksen, jolla suodatus kuuluu vedenkäsittelyprosessiin, on seurattava veden sameutta. Valvira pyytää täydentämään, millaisia suodatuksia säännöksessä tarkoitetaan.

3.2

Valvira pyytää täydentämään, milloin somaattisten kolifaagien seuranta raakavedestä on aiheellista aloittaa.

3.3

Seurannassa käytettävän menetelmän määritysrajan on oltava pienempi kuin muuttujan taulukossa esitetty toimenpideraja. Olisi tarkennettava, jääkö määritysrajan valvonta talousvettä toimittavan laitoksen tehtäväksi.

Jaksossa 3.3 säädetään, että talousvedestä tutkittujen muuttujien tulokset toimitetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston osoittamaan tietojärjestelmään terveydensuojelulain 49 a §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla. Valvira huomauttaa, että terveydensuojelulain 49 a §:n 3 momentissa säädetään vain viranomaisille tarkoitettujen talousveden, lämpimän käyttöveden ja uimaveden tutkimustulosten toimittamisesta Vati-järjestelmään.

Tärkeänä seikkana esitysehdotuksesta on vielä arvioitava, onko laboratorioiden jatkossa toimitettava laitosten omavalvonnan tulokset Va-ti-järjestelmään. Miten perustellaan kolifaagien, 17-beeta-estradiolin ja nonyylifenolin tulosten tallentaminen Vati-järjestelmään? Ehdotuksen 6 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen on säilytettävä omavalvonnan tiedot riittävässä laajuudessa ja esitettävä ne kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tämän pyynnöstä. Kyseiset muuttujat ovat omavalvontamuuttujia, joiden tuloksia ei toimiteta Vatiin eli laitos seuraa omavalvonnassaan näitä muuttujia myös toimitettavasta talousvedestä.

Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

2 § 1 momentin 4 ja 5 kohta

Olisi esitettävä, voidaanko kohteiden talousveden laadun valvontaan soveltaa pientä talousvesiasetusta (401/2001), jos kunnan terveydensuojeluviranomainen on vakuuttunut, että vedestä ei aiheudu terveyshaittaa.

2 § 2 momentin 1 kohta

On tarkennettava, luetaanko lämpimäksi käyttövedeksi esimerkiksi järvivedestä lämmittämällä tehty pesuvesi. Lämpimällä käyttövedellä tarkoitetaan ympäristöministeriön asetuksessa talousvedestä lämmittämällä tehtyä vettä.

4 § 2 momentti

Pulloihin tai säiliöihin pakattavan lähdeveden valvontaan sovelletaan luontaisten kivennäisvesien hyödyntämisestä ja markkinoille saattamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2009/54/EY) luontaiselle kivennäisvedelle säädetyt mikrobiologisia laatuvaatimuksia.

On tarkennettava, mitä nämä laatuvaatimukset ovat ja missä säädöksessä ne on toimeenpantu, sekä kuinka niiden tutkimustiheys määritetään.

6 §

Valvira näkee ehdotuksen pykälän muotoilun selventävän valvontatutkimusohjelman laatimista ja näkee 2 momentin 3 kohdan velvoitteen perusteluiden esittämiseksi näytteenoton mukautuksille tärkeäksi pykälän lisäykseksi. Olisi selvennettävä, miten 4 kohdan mukaisen riskienhallintasuunnitelman tietoturvallisuudesta on huolehdittava ja kenen vastuulla se on.

Pykälän 4 momentin mukaan valvontatutkimusohjelma on pidettävä ajan tasalla ja se on tarkistettava vähintään kerran kuudessa vuodessa. Momentin muotoilusta ei käy ilmi, kenen vastuulla päivityksen tekeminen on. Perustelumuistiossa tai pykälätekstissä voisi vielä tarkentaa sitä, tuleeko toiminnanharjoittajan itse muistaa laatia ehdotus ohjelman päivityksestä vai pitääkö viranomaisen muistuttaa valvontaohjelman päivityksestä.

17 §

Pykälän 1 momentin 2 kohdan ja 2 momentin 2 sekä 5 kohdan mukaan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä toiminnanharjoittaja korjaamaan tilanne pikaisesti ja hakemaan poikkeusta korjaustoimenpiteiden ajaksi. Pykälän muotoilusta saa sen käsityksen, että viranomaisen on annettava määräys toiminnanharjoittajalle kaikissa tilanteissa, vaikka toiminnanharjoittaja olisi jo ryhtynyt toimenpiteisiin. Valvira ehdottaa pykälämuotoilua tarkennettavan siten, että terveydensuojeluviranomaisen on tarvittaessa määrättävä toiminnanharjoittajaa.

18 §

Pykälän sananmuodon perusteella tiedotusvastuu on ensisijaisesti kunnan terveydensuojeluviranomaisella. Valvira katsoo, että vastuu tiedottamisesta tulisi ensisijaisesti olla toiminnanharjoittajalla.

Valvira pyytää tarkentamaan, kuinka vedenkäyttäjille tulee tiedottaa laatuvaatimusten poikkeamasta ja poikkeamasta aiheutuneen veden laadun heikkenemisen merkityksestä. Riittääkö tieto poikkeamasta vesi.fi-palvelussa ja kuinka usein vedenkäyttäjille on tiedotettava.

18 a §

Ehdotuksen pykälän 1 momentin viittauksessa liitteen I taulukoon 6 tullee viitata liitteen I taulukoon 5.

Pykälän mukaan silloin, kun lyijypitoisuuden poikkeama talousveden laadussa johtuu rakennuksen vesilaitteistosta tai jos rakennuksen vesilaitteistosta otettavan talousveden tai lämpimän käyttöveden liitteen I taulukossa 5 esitetty muuttujan toimenpideraja täyttyy, kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi toimia 1 momentin kohdissa kuvatulla tavalla. Olisi tarkennettava eräitä seikkoja, kuten onko myös lämpimän käyttöveden lyijypitoisuuden

toimenpideraja 10 µg/l. Lämmin käyttövesi on tarkoitettu vain hygieenisiin tarkoituksiin, joten mikä olisi toimenpiderajan terveydellinen peruste. Kuinka pitkään lyijypitoisuutta olisi seurattava ja mikä riittäisi seurannan lopettamiseen. Olisi harkittava, voisiko liitteen I taulukon 5 huomautukseen 3 lisätä, että toimenpideraja koskee vain talousvettä.

Mitä olisivat ehdotuksen pykälän 1 momentin kohdan 1 tarvittavat toimenpiteet rakennuksen vesilaitteistosta aiheutuvan terveyshaitan poistamiseksi.

Olisi tarkennettava, mikä katsotaan riittäväksi 1 momentin 2 kohdan mukaiseksi tiedottamiseksi, jota 1 kohdassa mainittujen toimijoiden tulee tehdä kaikille rakennuksen talousveden tai lämpimän käyttöveden käyttäjille poikkeamasta ja toimenpiteistä poikkeaman poistamiseksi tai siitä aiheutuvan riskin vähentämiseksi.

Pykälän sananmuodon mukaan ensisijainen vastuu tiedottamisesta olisi terveydensuojeluviranomaisella. Vastuu tulisi kuitenkin olla ensisijaisesti toiminnanharjoittajalla.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan terveydensuojeluviranomaisen tulisi kannustaa omistajaa tai toiminnanharjoittajaa tekemään riskinarviointi. ”Kannustaminen” on sanavalintana epätarkka eikä perustelumui- stion perusteella ole selvää, mitä se käytännössä edellyttää. Valvira ehdottaa, että kohtaa muokataan esimerkiksi siten, että terveydensuojeluviranomaisen tulee antaa riskinarviointia koskevaa neuvontaa.

19 §

Ehdotuksen pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi ilmoittaa Säteilyturvakeskukselle aktiivisuuspitoisuuden laatuvaatimuksen poikkeamasta sen ratkaisemiseksi, onko talousveden toimittaminen säteilylain (859/2018) 4 §:n 25 kohdassa tarkoitettua säteilytoimintaa. Valviran käsityksen mukaan Säteilyturvakeskus ei voi kuitenkaan myöntää lupaa säteilytoiminnalle, joten kohta on tarpeen tarkistaa.

Ehdotuksen pykälän toisen momentin mukaan aluehallintoviraston on toimitettava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Talousveden häiriötilanneilmoitus- ja yhteenvetolomake on jatkossa saatavilla terveydensuojeluviranomaisille Vati-tietojärjestelmän kautta. Ilmoituslomakkeen osalta kunnan terveydensuojeluviranomainen valitsee aluehallintoviraston, jonne ilmoituksen toimittaa Vatista. Samalla, kun lomake lähetetään valittuun aluehallintovirastoon, se toimitetaan automaattisesti myös sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon. Aluehallintovirastojen ei siis tarvitsisi jatkossa huolehtia häiriötilanneilmoitusten jatkolähtämisestä. Momentin tarpeellisuutta olisi siten hyvä tarkastella.

20 a §

Valvira ehdottaa pykälän 2 momentissa olevaan lauseeseen lisättäväksi ”viranomaisvalvonta” - käsitteen talousveden säännöllisen valvonnan sijasta, sillä myös omavalvonta voi olla säännöllistä ja viranomaisvalvonta-käsitettä on käytetty muuallakin ehdotuksessa.

21 §

Ehdotuksen pykälän 2 momentissa puhutaan yhteenvedosta, jossa Säteilyturvakeskuksen on tarkasteltava erilaisista pohjavesiesiintymistä ja vedenottamoista peräisin olevan veden aktiivisuuspitoisuuksia eri geologisilla alueilla sen tunnistamiseksi, mitä lisätoimia voidaan kohdentaa väestön altistumisen rajoittamiseksi alueilla, joilla voi aiheutua suurimpia altistuksia. Säteilyturvakeskuksen kahden viimeisimmän kolmivuotisraportin mukaan laatutavoitteiden ja

laatuvaatimusten poikkeamat ovat olleet hyvin harvinaisia ja ne esiintyvät lähestulkoon pelkästään porakaivovesissä. Maaperän pohjavesien ra-dioaktiivisuuspiitoisuudet ovat olleet hyvin pieniä. Edellä mainitun perusteella tulisikin tarkastella, voiko tulosten perusteella päätellä, ettei Suomessa ole tunnistettavissa sellaisia geologisia alueita, joilla voisi aiheutua tarkoitettuja suurempia altistuksia. Samalla olisi harkittava, voisiko Säteilyturvakeskukselle osoitetun tunnistamista koskevan tehtävän lakkauttaa.

Ehdotuksen pykälän 3 momentissa on osoitettu Valviralle uusi tehtävä, jonka mukaan Valviran tulisi arvioida vähintään kerran kuudessa vuodessa asetuksen soveltamisalaan kuuluvien rakennusten vesilaitteistojen riskinarvioinnin tasoa. Tehtävään liittyy seuraavia haasteita, jotka olisi tarpeen ratkaista. Valviralla ei tule olemaan pääsyä riskinarviointeihin eikä Valvira voi vaikuttaa siihenkään, missä rakennuksissa kunnan terveydensuojeluviranomainen aloittaa legionellabakteerin seurannan. Terveydensuojelulakiin ehdotetun 19 b §:n mukaan toiminnanharjoittajan on esitettävä rakennuksen vesilaitteistojen ris-kienhallintaa koskevat tiedot kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tämän pyynnöstä. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa rakennuksen omistajalle määräyksiä lain 19 b §:n nojalla:

- 1) rakennuksen vesilaitteistojen kunnossapidosta;
- 2) terveyshaittaa tai veden laatua koskevasta seurannasta rakennuk-sen vesilaitteistossa.

Kuitenkaan Vati-järjestelmään ei ole vielä luotu pakkokeinoihin kohtaa, joka tallentaisi 19 b §:n nojalla kunnan terveydensuojeluviranomaisen antamat määräykset. Kunnan terveydensuojeluviranomainen laatii kunnan asianhallintajärjestelmässä määräyksen, kirjaa erikseen tapahtuman Vati-järjestelmään ja liittää varsinaisen määräyksen liitetiedostona. Valvira pitää mahdollisena ja jopa todennäköisenä, ettei Vatiin liitetä kaikkia annettuja määräyksiä. Olisikin harkittava, tulisiko terveydensuojelulaissa velvoittaa kunnat liittämään määräyksensä Vati-järjestelmään. Vatiin ei ole luotu vielä myöskään toiminta-tyyppisiä (valvontakohteita), joihin voisi tallentaa kunnan terveydensuojeluviranomaisen määräyksellä aloitettavat rakennusten vesijärjestelmien legionella- ja lyijyseurannan tulokset.

Vesijärjestelmien riskiarvioinnista johtuvaa Vati-järjestelmän kehittämistä ei ole tällä hetkellä budjetoidu STM:n myöntämään rahoitukseen. Kehitystyö vaatisi lisärahoituksen ministeriöltä, jotta tietoja voitaisiin tallentaa Vati-järjestelmään. Ministeriön rahoitus myös Vati-järjestelmän ylläpitoa ja jatkuvaa kehittämistä varten on tarpeellista, koska järjestelmään on luotu paljon terveydensuojelun toiminnallisuuksia talousveteen liittyen, joiden ylläpitäminen ja jatkokehittäminen olisi mahdollista. Myös analyysisiirtopalvelun toimivuus on erittäin oleellista talousveden valvontatulosten kirjauksessa Vati-järjestelmään, ja sen jatkokehittäminen sekä toiminnallisuuksien parantaminen on ensiarvoisen tärkeää talousvesiasetuksen vaatimusten täyttämiseksi. Tätä varten tarvitaan lisää resursseja, joita järjestelmän ylläpitäjä (Ruokavirasto) ei voi omassa rahoituksessaan pysty tarjoamaan.

Rakennusten vesilaitteistojen riskinarvioinnin tason arvioinnin perusteella Valviran tulisi tehdä tarvittaessa esitys rakennusten vesilaitteistojen riskinarvioinnin tason parantamisesta. Ehdotuksen mukaan esitykseen tulisi tarvittaessa sisällyttää näkemys rakennusten vesilaitteistoasennuksia tekevien LVI-asentajien koulutustarpeesta. Perustelumuiustiossa olisi hyvä tarkentaa tehtävän tuloksellista toteuttamista.

Ehdotuksen pykälän 4 momentissa tullee viitata terveydensuojelulain 8 §:n 1 momentin sijasta 2 momenttiin.

Ehdotuksen pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan verkkopalvelussa (Suomen ympäristökeskuksen Vesi.fi-verkkosivusto) tulisi olla saatavilla riskinhallintasuunnitelman viimeisimmän päivityksen päivämäärä. Vesi.fi -palvelussa on tällä hetkellä suunniteltu esitettävän vain tieto siitä, että onko kyseisellä vedenjakelualueella hyväksytty riskinarviointi (Kyllä / Ei -vaihtoehdot), olisi tarpeen arvioida onko tämä riittävä tieto.

Toiminnanharjoittajan on tarkistettava riskinhallintasuunnitelma vähintään kerran kuudessa vuodessa ja päivityspäivämäärän tieto tulee tällä hetkellä kunnan terveydensuojeluviranomaisen tietoon lähinnä tarkastuksilla. Asetusluonnoksessa ei anneta selkeää kuvaa siitä, mikä katsotaan riskinhallintasuunnitelman päivittämiseksi. Päivityksellä tässä tuskin tarkoitetaan pelkästään yhteys- tai vastuuhenkilön tietojen päivittämistä, vaan esityksessä haettaneen sellaisten asioiden päivittämistä, joilla on merkitystä toimitettavan talousveden latuun. Tämä tarkennus olisi tarpeen lisätä esitysehdotukseen. On myös huomattava, että Vati-järjestelmässä ei ole tällä hetkellä paikkaa, jonne toiminnanharjoittajan päivitetyn riskinhallintasuunnitelman päivämäärän voisi tallentaa.

Pykälässä on säädetty siitä, mitä tietoja verkkopalvelussa on oltava vedenkäyttäjien saatavilla, mutta pykälässä ei ole määritelty, kenen vastuulla on viedä verkkopalveluun tiedot (pois lukien 1 momentin 5 ja 6 kohdat). Samoin pykälän 2 momentissa on säädetty verkkopalveluun vietävistä lisätiedoista sellaisten vedenjakelualueiden osalta, joille toimitetaan talousvettä vähintään 10 000 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 000 henkilön tarpeisiin. Selvyyden vuoksi pykälätekstistä tulisi ilmetä, kenen vastuulla on viedä tiedot verkkopalveluun.

Ehdotuksen pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan verkkopalvelussa tulisi olla saatavilla muuttujakohtainen yleinen kuvaus mahdollisesta terveyshaitasta, jos liitteen I taulukoissa 1–4 tarkoitettujen muuttujien laatuvaatimus tai -tavoite ei täyty tai jos liitteen II taulukossa 6 tarkoitettujen muuttujien toimenpideraja täyttyy. On tarkistettava, tarkoitetaanko ehdotuksessa liitteen I taulukkoa 5, jossa on esitetty rakennuksen vesilaitteistojen riskinarvioinnin kannalta keskeiset muuttujat ja niiden toimenpiderajat.

Samoin on tarkistettava, että viittauksella tarkoitetaan sitä, että yksittäisten rakennusten vesilaitteistoista otettujen näytteiden tuloksia ei viedä valtakunnalliseen verkkopalveluun, vaan että verkkopalvelussa on tietoa kaipaavalle yleinen kuvaus esimerkiksi legionella-bakteerin aiheuttamasta terveyshaitasta. Toisaalta on otettava huomioon, että ellei rakennusten vesilaitteistojen legionellatuloksia viedä Vesi.fi-palveluun, ei legionellan terveyshaittaa koskevaa yleistä kuvausta voi linkittää tulosten yhteyteen.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan verkkopalvelusta tulisi olla saatavilla yleiset ohjeet seisonesta vedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja vastuullisesta vedenkäytöstä. Valvira ehdottaa, että kyseiset yleiset ohjeet laatisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, jolle on esitetty Valtion talousarvioesityksessä kahden henkilötyövuoden suuruista määrärahaa.

Liite I

Valvira näkee hyvänä, että liitteen taulukoissa 1 ja 2 on nyt juomavesidirektiivin kanssa yhdenmukaiset enimmäisarvot. Valvira näkee edelleen perustelluksi kansallisesti pH-arvolle asetetun laatuvaati-muksen (pH 9,5).

Taulukossa 4 on asetettu kansallisesti laatuvaatimus talousveden lämpötilalle, jonka tulisi olla alle 20 celsiusastetta. Muuttujaa käytetään vain sen arvioimiseksi, miten rakennuksen vesilaitteisto

vaikuttaa veden lämpötilaan. Talousveden laadun valvonnassa mitataan vain kylmän talousveden lämpötila. Siltikin Valvira näkee, että Vati-järjestelmään tallentuvat lämpötilatiedot edistävät myös rakennusten vesilaitteistojen riskinarviointia.

Liite II

Taulukossa 4 kerrotaan jatkuvan valvonnan ja jaksottaisen seurannan vähimmäistutkimustiheydet. Ehdotuksessa on juomavesidirektiivien takia vähimmäistutkimustiheyden muutos sellaisille vedenjakelu-alueille, joissa veden määrä on 10–100 m³/vrk. Liitteen jaksossa 6 kuvataan: ”Toimitettavan talousveden Escherichia coli -bakteerin, koliformisten bakteerien ja suolistoperäisten enterokokkien tutkimustiheyden on oltava aina vähintään taulukon 4 mukainen.” Olisi tarkennettava, pitääkö vuoden alusta muuttaa em. kaltaisten kohteiden näytteenottosuunnitelmia siten, että otetaan E. coli -bakteerin, koli-formisten bakteerien ja suolistoperäisten enterokokkien näytteet vähimmäistutkimustiheystaulukon mukaan (tällä hetkellä vaaditusta 1 kertaa vuodessa 2 kertaa vuodessa).

Taulukon 4 huomautuksen 3 viittauksen tullee olla 2 §:n 2 momentin sijasta 2 §:n 1 momenttiin.

Henriksson Markus
Valvira

Kilponen Jaana
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira